

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «КАЧЕРСЬКА ТА ФРОЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KACHERSKAYA AND FROLOVA v. UKRAINE)**

(Заява № 28020/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

11 грудня 2008 року

ОСТАТОЧНЕ
11.03.2009

*Це рішення стане остаточним відповідно до умов пункту 2 статті 44
Конвенції. Текст рішення може зазнати редакційної правки.*

У справі «Качерська та Фролова проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:
Пeer Лоренцен (*Peer Lorenzen*), Голова,
Райт Маруст (*Rait Maruste*),
Карел Юнгвірт (*Karel Jungwiert*),
Володимир Буткевич (*Volodymyr Butkevych*),
Марк Віллігер (*Mark Villiger*),
Миряна Лазарова-Трайковська (*Mirjana Lazarova Trajkovska*),
Здравка Калайджиєва (*Zdravka Kalaydjieva*), судді,
та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 18 листопада 2008 року,
виносить таке рішення, що було прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 28020/03), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянками України пані Лідією Костянтинівною Качерською (далі — перша заявниця) та пані Іриною Ігорівною Фроловою (далі — друга заявниця) 12 серпня 2003 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — пані В. Лутковською.
3. Заявниці скаржились на невиконання рішень суду, винесених на їх користь.
4. 13 жовтня 2004 року Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Перша заявниця народилася у 1937 році; друга заявниця народилась у 1958 році. Вони живуть у місті Первомайську Миколаївської області, Україна.
6. 22 червня 1999 року Первомайський суд присудив стягнути з Первомайського міського відділу освіти на користь першої заявниці 1410 грн 85 коп.¹ заборгованості із заробітної плати.

¹ 1343,10 євро.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КАЧЕРСЬКА ТА ФРОЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

7. 2 серпня 1999 року згаданий вище суд присудив стягнути з того самого відповідача на користь першої заявниці матеріальну допомогу на оздоровлення у сумі 324 грн 34 коп.²

8. 22 червня 1999 року Первомайський суд присудив стягнути з Первомайського міського відділу освіти на користь другої заявниці 794 грн 60 коп.³ 2 серпня 1999 року суд присудив стягнути з того самого відповідача на користь другої заявниці матеріальну допомогу на оздоровлення у сумі 274 грн⁴.

9. У грудні 2003 року Миколаївське обласне управління юстиції повідомило заявницям, що рішення, винесені на їх користь, не можуть бути виконані через відсутність коштів у державному бюджеті та через те, що на майно боржника не може бути накладено стягнення, оскільки це була державна установа.

10. Рішення, винесені на користь заявниць, залишаються невиконаними.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

11. Відповідне національне законодавство викладене у рішеннях «Ромашов проти України» (*Romashov v. Ukraine*), № 67534/01, пп. 16–19, рішення від 27 липня 2004 року, та «Кечко проти України» (*Kechko v. Ukraine*), № 63134/00, пп. 16–18, рішення від 8 листопада 2005 року).

ЩОДО ПРАВА

I. МЕЖІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

12. У відповідь на заперечення Уряду заявниці скаржились за статтею 13 Конвенції, посилаючись на ті самі факти. Суд зазначає, що цю вимогу не було включено до первинної заяви, щодо якої Урядом вже були надані зауваження. Відповідно Суд вважає, що немає необхідності розглядати це питання в даній справі (див. «Новицький проти України» (*Novitskiy v. Ukraine*), № 20324/03, рішення від 16 жовтня 2007 року).

II. СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

13. Заявниці скаржились на невиконання органами державної влади рішень Первомайського суду від 22 червня 1999 року та 2 серпня 1999

² 68,88 євро.

³ 193,24 євро.

⁴ 58,19 євро.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КАЧЕРСЬКА ТА ФРОЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

року. Вони посилались на статтю 1 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції. Суд розглядатиме скаргу заявниць за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції (див. «Шаров проти Росії» (*Sharov v. Russia*), № 38918/02, п. 11, рішення від 12 червня 2008 року). В цих статтях передбачено наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

А. Щодо прийнятності

14. Уряд надав заперечення щодо статусу жертви заявниць та щодо вичерпання національних засобів юридичного захисту, подібні тим, які Суд вже відхилив у справі «Ромашов проти України» (див. вищевказане рішення «Ромашов проти України» (*Romashov v. Ukraine*), пп. 23–33). Суд вважає, що ці заперечення має бути відхилено з тих самих підстав.

15. Суд вважає, що ця частина заяви порушує серйозні питання щодо факту та права за Конвенцією і тому потребує розгляду справи по суті. Суд не вбачає підстав для оголошення її неприйнятною.

В. Щодо суті

16. Уряд не надав зауважень щодо суті.

17. Заявниці стверджували, що рішення залишались невиконаними.

18. Суд зауважує, що рішення від 22 червня 1999 року та 2 серпня 1999 року залишаються невиконаними більше ніж 9 років.

19. Суд повторює, що вже виявляв порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у багатьох справах, у яких порушувалися схожі питання (див. «Глова та Брегін проти України» (*Glova and Bregin v. Ukraine*), № 4292/04 та 4347/04, пп. 17–22, рішення від 28 лютого 2006 року).

20. Розглянувши всі наявні матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатного переконати його діяти іншого

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КАЧЕРСЬКА ТА ФРОЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

висновку у цій справі. Отже, Суд визнає, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

22. Заявниці вимагали виплатити їм заборгованість за рішеннями від 22 червня 1999 року та 2 серпня 1999 року як відшкодування матеріальної шкоди. Вони також вимагали сплатити кожній по 10 000 грн відшкодування моральної шкоди.

23. Уряд погодився з тим, що досі існує заборгованість за рішеннями суду, винесеними на користь заявниць. Уряд також погодився сплатити кожній заявниці по 10 000 грн відшкодування моральної шкоди.

24. Оскільки заборгованість за рішеннями, винесеними на користь заявниць, не було сплачено, Суд зазначає, що невиконане державою зобов'язання виконати рішення, винесені на користь заявниць, не оскаржується. Суд зазначає, що Уряд має сплатити заявницям заборгованість за рішеннями від 22 червня 1999 року та 2 серпня 1999 року, яке належить до сплати як відшкодування матеріальної шкоди. З іншого боку, вирішуючи на засадах справедливості, Суд вважає, що Уряд має сплатити кожній заявниці повну суму відшкодування моральної шкоди, яку вони вимагали.

B. Судові витрати

25. Заявниці не виклали з цього приводу жодної вимоги у встановлений строк. Відповідно Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

26. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «КАЧЕРСЬКА ТА ФРОЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що в цій справі мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. *Постановляє*, що:

(a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заборгованість, яка належить заявникам за рішеннями Первوماйського суду від 22 червня 1999 року та 2 серпня 1999 року, а також сплатити кожній по 1450 (одній тисячі чотириста п'ятдесят) євро відшкодування моральної шкоди. Цю суму має бути конвертовано у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 грудня 2008 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(*Peer Lorenzen*)
Голова